

УДК 349.6:656.1
DOI 10.32782/2523-4269-2025-93-103-108

Левіщенко Дмитро Костянтинович,
здобувач

(Науково-дослідний інститут публічного права, м. Київ)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-7475-4646>

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ДЕФІНІЦІЇ «БЕЗПЕКА ДОРОЖНЬОГО РУХУ»

У статті досліджено поняття «безпека дорожнього руху» як складне, міждисциплінарне соціально-правове явище, що має важливе значення для забезпечення національної безпеки, збереження життя і здоров'я громадян, ефективного функціонування транспортної системи та соціально-економічної стабільності в Україні. Окреслено концептуальні підходи до визначення поняття вітчизняними науковцями, виокремлено основні напрями його наукової інтерпретації. Крім того, зазначено, що проблеми визначення поняття «безпека дорожнього руху» пов'язані з його багатогранністю, різноманітним тлумаченням у нормативно-правових актах, нечіткістю інфраструктурних та технологічних компонентів, відсутністю уніфікованого юридичного регулювання та інтегрованого міжгалузевого підходу, а також недостатньою реалізацією освітніх заходів, що ускладнює ефективне формування і реалізацію державної політики у сфері дорожньої безпеки. Узагальнено, що безпека дорожнього руху є комплексним поняттям, яке охоплює правові, технічні, організаційні, соціальні та інформаційно-просвітницькі складові.

Ключові слова: безпека дорожнього руху, дорожній рух, транспортна система, правове регулювання, національна безпека, державна політика, дорожньо-транспортна пригода, нормативно-правове забезпечення, учасники дорожнього руху.

Постановка проблеми. Проблематика забезпечення безпеки дорожнього руху набуває особливої ваги в умовах сучасної трансформації суспільних відносин, інтенсифікації транспортних потоків та зростання рівня аварійності на автошляхах України. Безпека дорожнього руху є важливою складовою національної безпеки, оскільки прямо впливає на збереження життя і здоров'я громадян, функціонування транспортної системи, соціально-економічну стабільність та якість державного управління. Незважаючи на численні зусилля державних органів і прийняття відповідних нормативно-правових актів, ця сфера залишається однією з найбільш вразливих у суспільному житті країни.

У цьому контексті особливої важливості набуває необхідність глибокого осмислення та системного аналізу самого поняття «безпека дорожнього руху» як багатоаспектного соціально-правового явища. Його чітке розуміння є основою для формування ефективної державної політики, удосконалення нормативно-правового забезпечення, розробки превентивних механізмів, а також впровадження сучасних технологічних і організаційних рішень у сфері транспортної безпеки. Відтак, дослідження теоретичних засад і практичних аспектів безпеки дорожнього руху є актуальним і своєчасним як з наукової, так і з прикладної точки зору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній юридичній літературі є багато праць, які присвячені аналізу розуміння поняття «безпека дорожнього руху», зокрема, таких науковців, як В. І. Борисов, І. Л. Булик, І. Г. Бухтіярова, Н. В. Давидова, О. В. Джафарова,

Ю.С. Коллер, О. М. Кучеренко, В.О. Осипов, І.Д. Пастух, О.О. Пашенко, М.В. Плугатир, О. Г. Стрельченко, М.В. Співак, Є.В. Скрипа, А.О. Собакарь та інші.

Метою наукової статті є формування авторського підходу до тлумачення поняття «безпека дорожнього руху» шляхом аналізу наявних наукових та нормативно-правових дефініцій.

Виклад основного матеріалу. У процесі дослідження сутності поняття «безпека дорожнього руху» доцільно здійснити узагальнену характеристику двох ключових складових цього терміну – «безпека» та «дорожній рух», оскільки саме їхнє змістове наповнення формує цілісне розуміння досліджуваного явища.

Так, поняття «безпека» у загальному розумінні означає стан захищеності особи, суспільства, об'єктів або систем від загроз, ризиків, небезпек чи негативного впливу. У контексті дорожнього руху безпека передбачає попередження аварійних ситуацій, зменшення ймовірності виникнення дорожньо-транспортних пригод, а також мінімізацію їхніх наслідків для учасників руху, інфраструктури та навколишнього середовища.

Безпека – це не лише відсутність небезпеки як такої, але й ефективність заходів, що вживаються для її запобігання: нормативно-правове регулювання, технічне забезпечення, організаційні заходи, інформаційна політика, навчання та контроль.

У той же час, під дорожнім рухом розуміється сукупність суспільних відносин і процесів, що виникають у ході переміщення транспортних засобів, пішоходів та інших учасників вуличної-дорожньої мережі. Це

динамічне явище, яке охоплює транспортні потоки, інфраструктурні елементи (дороги, перехрестя, світлофори, розмітку тощо), правила поведінки, що регулюють взаємодію учасників дорожнього руху.

Дорожній рух є важливою частиною життєдіяльності суспільства, що впливає на економіку, соціальні процеси, екологічну ситуацію та якість життя. Його ефективне функціонування потребує впорядкованості, дисципліни, відповідного рівня культури учасників, а також належного державного управління.

Таким чином, поняття «безпека дорожнього руху» може бути визначене як стан організації та функціонування дорожньої системи, при якому забезпечено зниження або запобігання загрозам життю, здоров'ю та майну учасників руху, а також мінімізація негативного впливу на суспільство і довкілля.

Слід відзначити, що термін «безпека дорожнього руху» є одним із ключових у нормативно-правовому полі України та широко застосовується в різноманітних законодавчих і підзаконних актах, які регламентують функціонування транспортної сфери. Зокрема, це поняття закріплене у Законі України «Про дорожній рух» [1], де визначено правові засади організації дорожнього руху та заходи, спрямовані на його безпечне забезпечення.

Отже, Закон України «Про дорожній рух» відіграє ключову роль у формуванні нормативного підґрунтя для визначення та реалізації поняття «безпека дорожнього руху». Згідно з цим нормативно-правовим актом, безпека дорожнього руху розглядається як невід'ємна складова системи правових, соціальних, освітніх і організаційно-технічних заходів, спрямованих на захист життя та здоров'я громадян, запобігання дорожньо-транспортним пригодам, створення комфортних умов для всіх учасників руху та збереження навколишнього природного середовища.

У контексті дефініції «безпека дорожнього руху» цей Закон закладає базові параметри, які визначають її зміст, а саме:

- нормативне регулювання суспільних відносин у сфері дорожнього руху;
- чітке окреслення прав, обов'язків і відповідальності учасників дорожнього руху та відповідних державних інституцій;
- визначення повноважень органів влади щодо забезпечення координації, контролю і нагляду у сфері безпеки;
- регулювання діяльності в галузі транспорту та дорожнього господарства;
- нормативне закріплення механізмів профілактики ДТП і мінімізації їх наслідків.

Крім того, у статті 20 Закону акцентується важливість освітнього компоненту безпеки дорожнього руху, що виявляється у формуванні навичок безпечної поведінки серед громадян з раннього віку. Це свідчить про системний підхід держави до безпеки дорожнього руху як процесу безперервного виховання правосвідомих і підготовлених учасників дорожнього середовища.

Таким чином, Закон «Про дорожній рух» не лише окреслює сферу правового регулювання дорожньої безпеки, а й формує цілісне бачення цього поняття, що охоплює як інституційні, так і поведінкові та інфраструктурні аспекти безпеки. Це дозволяє розглядати «безпеку дорожнього руху» як комплексне, багатогранне явище, врегульоване на рівні державної політики та правозастосовної практики.

Закон України «Про автомобільний транспорт» [2] є ключовим нормативно-правовим актом, що регулює відносини у сфері автомобільних перевезень пасажирів і вантажів, а також встановлює основні засади функціонування автомобільного транспорту як складової транспортної системи держави. Одним із фундаментальних принципів, закладених у цьому законі, є забезпечення безпеки перевезень, яка розглядається не лише як технічний або організаційний аспект, а як пріоритет державної політики у сфері транспорту.

У контексті формування визначення поняття «безпека дорожнього руху», Закон «Про автомобільний транспорт» [2] доповнює його зміст, акцентуючи увагу на тому, що безпека має забезпечуватися на всіх етапах функціонування автотранспортної системи – від технічного стану транспортних засобів і кваліфікації водіїв до вимог щодо інфраструктури, організації перевезень і державного контролю.

У статтях Закону окремо підкреслюється обов'язок перевізників, органів виконавчої влади та інших суб'єктів у сфері автотранспорту дотримуватись вимог безпеки з метою захисту життя, здоров'я, майна громадян, довкілля та інтересів держави, що безпосередньо узгоджується з доктринальними підходами до трактування поняття «безпека дорожнього руху» як стану захищеності учасників дорожнього руху від загроз аварійності, техногенних небезпек і недоліків інфраструктури.

Отже, Закон «Про автомобільний транспорт» розширює розуміння безпеки дорожнього руху, закріплюючи її як міжгалузеве поняття, яке охоплює правові, технічні, організаційні та соціальні аспекти транспортної діяльності, і тим самим формує нормативну базу для реалізації державної політики в цій сфері. Його положення є важливою складовою у визначенні комплексного і функціонального підходу до категорії «безпека дорожнього руху».

Термін «безпека дорожнього руху» займає одне з важливих місць у правових актах, що регулюють порядок і умови дорожнього руху в Україні, зокрема в Правилах дорожнього руху [3]. Вони встановлюють обов'язкові для всіх учасників дорожнього руху вимоги, які спрямовані на попередження дорожньо-транспортних пригод та забезпечення захисту життя і здоров'я громадян. У цьому контексті поняття «безпека дорожнього руху» стає основним компонентом юридичних норм, що регламентують поведінку водіїв, пішоходів та інших учасників дорожнього руху. Правила визначають вимоги до дорожніх знаків, світлофорів, безпеки транспортних засобів, а також поведінки учасників на дорозі, що є невід'ємною частиною забезпечення безпеки дорожнього руху.

Крім того, велике значення поняття «безпека дорожнього руху» надається в Національній транспортній стратегії України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025–2027 роках [4], де воно розглядається як стратегічний орієнтир для розвитку та модернізації транспортної системи країни. В Стратегії чітко прописано завдання щодо покращення рівня безпеки на дорогах, зокрема через зниження смертності та травматизму на них та, передбачено комплексний підхід до оновлення транспортної інфраструктури, поліпшення умов для учасників дорожнього руху, а також інтеграцію новітніх технологій у сфері безпеки дорожнього руху. Однією з головних цілей стратегії є створення безпечних та ефективних умов для руху транспортних засобів та

пішоходів, що сприятиме значному зменшенню кількості дорожньо-транспортних пригод і наслідків, пов'язаних з ними.

Згідно з визначенням поняття «безпека дорожнього руху», яке міститься у вищезгаданих актах, цей термін не обмежується лише технічними аспектами або нормативними вимогами до учасників руху. Важливою складовою безпеки є також забезпечення соціальної стабільності та здоров'я населення через зменшення негативних наслідків від дорожньо-транспортних пригод. У цьому контексті безпека дорожнього руху виступає як необхідна умова для належного функціонування транспортної системи країни та забезпечення загальної безпеки громадян.

Тому безпека дорожнього руху охоплює широкий спектр заходів, включаючи правове регулювання, технічні норми, соціальну і освітню діяльність, що створюють основу для сталого розвитку транспорту та зменшення рівня дорожньо-транспортного травматизму в Україні.

Окремим документом, присвяченим саме безпеці дорожнього руху, є Стратегія підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2024 року [5], у якій визначено основні напрями, цілі та механізми реалізації державної політики у цій сфері. Згадування цього поняття також зустрічається в низці інших нормативно-правових актів, інструкцій, стандартів та методичних рекомендацій, що підтверджує його важливу роль у формуванні цілісної системи управління безпекою дорожнього руху в Україні.

Слід наголосити, що питання формування, забезпечення та реалізації поняття «безпека дорожнього руху» займає вагомe місце у наукових дослідженнях українських вчених, які розглядають його не лише з юридичної, а й з міждисциплінарної позиції. Серед основних підходів домінує розуміння безпеки дорожнього руху як комплексного правового, технічного, соціального та управлінського явища, що включає систему заходів, спрямованих на запобігання дорожньо-транспортним пригодам, зниження рівня аварійності та мінімізацію її наслідків.

Зауважимо, що вагомe місце в розробці теоретико-правових основ поняття «безпека дорожнього руху» займає монографічне дослідження О. В. Джафарової, яка аналізує діяльність органів публічної влади, наділених дозволяючими функціями у сфері дорожнього руху. Зокрема, авторка розглядає механізми видачі дозволів, погоджень, свідоцтв і витягів з реєстрів як інструменти превенції адміністративних правопорушень у цій сфері. У своїх пізніших працях вчена актуалізує значення транспортної безпеки як складової національної безпеки та підкреслює важливість запобігання дорожньо-транспортному травматизму через удосконалення правового регулювання [6, с. 519].

Значний внесок у розвиток теоретичних основ поняття «безпека дорожнього руху» зробили вітчизняні науковці Ю.С. Коллер та А.О. Собакар, які здійснили глибокий аналіз наукових підходів до його визначення. В результаті узагальнення наявних дефініцій дослідники виокремили основні наукові напрями інтерпретації цього поняття. Зокрема, безпека дорожнього руху розглядається:

1) як умова реалізації державної соціально-економічної політики;

2) як забезпечення стійкості учасників дорожнього руху до загроз, пов'язаних із дорожньо-транспортними пригодами;

3) як елемент глобальної системи міжнародної безпеки;

4) як чинник протидії нелегальним видам економічної діяльності (зокрема, шахрайству, контрабанді, викраденню вантажів і транспортних засобів);

5) як система суспільних відносин, що виникають у процесі організації та здійснення дорожнього руху;

6) як складова частина національної безпеки;

7) як певний стан, що характеризує рівень захищеності учасників дорожнього руху від небезпек, пов'язаних із функціонуванням транспортної системи [7].

Проблематика просвітницької діяльності у сфері безпеки дорожнього руху знайшла своє відображення у наукових дослідженнях Н. В. Давидової. Дослідниця особливу увагу зосередила на важливій ролі органів публічної влади у формуванні та реалізації ефективної інформаційної політики, що має на меті не лише інформування населення про правила дорожнього руху, але й систематичне підвищення рівня правової культури громадян. У межах цього підходу безпека дорожнього руху розглядається не лише як технічне чи адміністративне завдання, а як соціальна цінність, яка потребує свідомої участі всіх учасників дорожнього руху [8, с. 26].

Науковиця обґрунтовано наголошує, що однією з ключових передумов зниження рівня аварійності на дорогах є формування правосвідомої, відповідальної поведінки громадян. Йдеться, зокрема, про системну роботу з формування у громадян сталих моделей поведінки, зокрема шляхом впровадження освітніх програм, масово-роз'яснювальних кампаній, соціальної реклами, а також за допомогою залучення засобів масової інформації та інституцій громадянського суспільства.

Значне місце у підході Н. В. Давидової займає питання запобігання дорожньо-транспортним пригодам шляхом формування відповідального ставлення до норм безпеки як серед водіїв, так і серед пішоходів. Вона підкреслює, що ефективна просвітницька діяльність повинна бути частиною державної політики у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху та передбачати координацію зусиль органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, правоохоронних структур і освітніх установ [8, с. 26].

Таким чином, Н. В. Давидова пропонує розглядати інформаційно-просвітницьку роботу не як допоміжний елемент, а як один із ключових інструментів державної стратегії у сфері безпеки дорожнього руху, що здатен суттєво впливати на зміну поведінкових моделей та зниження рівня дорожньо-транспортного травматизму.

О. М. Кучеренко у своєму дисертаційному дослідженні комплексно аналізує правові аспекти відповідальності за правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху. Зокрема, науковець наголошує на нагальній потребі реформування чинного адміністративного законодавства з метою його адаптації до сучасних умов та викликів, що виникають у контексті збільшення кількості дорожньо-транспортних пригод і зростання їхньої соціальної небезпеки [9, с. 114].

Автор обґрунтовує доцільність посилення адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з порушеннями Правил дорожнього руху, зокрема тими, що спричиняють загрозу життю, здоров'ю та майновим правам учасників дорожнього руху. Особлива увага приділяється недосконалому чинним правовим нормам, які не завжди забезпечують належний превентивний та стримувальний ефект. У зв'язку з цим Кучеренко акцентує на необхідності підвищення штрафних

санкцій, удосконалення процедур фіксації та документування правопорушень, а також підвищення ефективності роботи органів публічної влади, зокрема підрозділів Національної поліції, щодо притягнення порушників до відповідальності [9, с. 114].

Крім того, вчений пропонує розглядати правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху не лише як технічні порушення, а як дії, що несуть потенційну загрозу національній безпеці, з огляду на значущість цієї сфери для збереження людського капіталу, зменшення державних витрат на лікування потерпілих, судові процеси та компенсаційні виплати [9, с. 114].

Таким чином, праця О. М. Кучеренка підкреслює важливість комплексного підходу до удосконалення адміністративної юрисдикції у сфері безпеки дорожнього руху, яка має поєднувати правові, організаційні та освітні заходи з метою забезпечення максимальної ефективності профілактики правопорушень і зменшення негативних наслідків дорожньо-транспортних пригод.

Вагомий науковий внесок у дослідження правового регулювання безпеки дорожнього руху зробив Є. В. Скрипа, який у своїх працях послідовно обґрунтовує необхідність розроблення та прийняття єдиного, кодифікованого Транспортного кодексу України. На думку вченого, чинне законодавство, що регулює правовідносини у сфері транспорту та дорожнього руху, є фрагментарним, недостатньо узгодженим між собою, а в деяких випадках – застарілим та не відповідає сучасним викликам [10, с. 213–220].

Є. В. Скрипа акцентує на тому, що систематизація нормативно-правової бази у сфері безпеки дорожнього руху дозволить створити цілісну та ефективну правову інфраструктуру, яка охоплюватиме не лише регулювання дорожнього руху, а й відповідальність за його порушення, повноваження органів публічної влади, механізми реалізації державної політики у сфері БДР, вимоги до транспортної інфраструктури, транспортних засобів та водіїв.

Особливу увагу вчений приділяє питанням чіткого законодавчого закріплення адміністративної відповідальності за порушення у сфері БДР в окремому розділі майбутнього кодексу, що, на його переконання, сприятиме підвищенню ефективності правозастосовної практики. Водночас науковець підкреслює необхідність належного бюджетного фінансування заходів, спрямованих на підвищення рівня безпеки дорожнього руху, включаючи модернізацію дорожньої інфраструктури, удосконалення системи контролю та моніторингу, інформаційно-просвітницьку роботу серед населення [10, с. 213–220].

З огляду на вищезазначене, вважаємо, що пропозиції Є. В. Скрипи заслуговують на особливу увагу, оскільки спрямовані на стратегічне реформування законодавчої бази у сфері безпеки дорожнього руху шляхом її уніфікації, узгодження з міжнародними стандартами та забезпечення комплексного підходу до регулювання цієї важливої сфери суспільних відносин.

Таким чином, аналіз наукової доктрини свідчить про наявність усталеного розуміння безпеки дорожнього руху як системної категорії, що поєднує в собі правові, управлінські та освітні механізми впливу. Проблематика безпеки дорожнього руху не лише вимагає ефективного нормативного забезпечення, а й потребує системного підходу до її реалізації на практиці – через якісну правотворчу діяльність, ефективну роботу правоохоронних органів, просвітництво, а також активну участь громадянськості.

Запропоновані підходи дають змогу глибше зрозуміти сутність безпеки дорожнього руху як багатогранного явища, що охоплює правові, соціальні, економічні та безпекові аспекти. Вони активно використовуються в науковій літературі та правовій доктрині для концептуального осмислення цього терміну в контексті державної політики, правозастосування та стратегічного планування.

Разом із тим, незважаючи на наукову цінність цих підходів, варто наголосити на необхідності формалізації єдиного, чіткого й легального визначення поняття «безпека дорожнього руху» у законодавстві України. Саме офіційне тлумачення цього терміну відіграє ключову роль у правозастосовній практиці, зокрема в судових процесах, під час реалізації державної політики та при здійсненні нагляду й контролю у сфері дорожнього руху. Врахування доктринальних позицій у поєднанні з нормативним закріпленням є необхідною умовою подолання існуючих прогалин та забезпечення правової визначеності у цій сфері.

Висновки. Проблеми щодо визначення поняття «безпека дорожнього руху» полягають у кількох важливих аспектах, що зумовлено багатогранністю і складністю самого терміну, який охоплює правову, соціальну, технічну та організаційну сфери регулювання. Незважаючи на те, що це поняття є ключовим у нормативно-правовому полі України й активно застосовується в різноманітних законодавчих і підзаконних актах, його тлумачення та застосування не завжди є однозначним, що створює певні труднощі в правозастосовній практиці.

Однією з головних проблем є різноманітність підходів до розуміння цього поняття. Зокрема, у різних нормативно-правових актах, таких як Закон України «Про дорожній рух», Закон України «Про автомобільний транспорт», Правила дорожнього руху та інші документи, безпека дорожнього руху трактується по-різному – залежно від правового, технічного або соціального контексту. Така варіативність формулювань ускладнює створення єдиного, цілісного та системного розуміння поняття, яке могло б стати базовим у законодавчій та управлінській діяльності.

Ще одним викликом є нечіткість у визначенні інфраструктурних і технологічних компонентів безпеки. Хоча стратегічні документи, зокрема Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року, наголошують на модернізації інфраструктури як одному з ключових елементів забезпечення безпеки, чинні нормативні акти не завжди конкретизують технічні параметри й вимоги до безпечної інфраструктури. Відсутність чіткого поняття «інфраструктура безпеки» або його звужене тлумачення призводить до фрагментарного впровадження необхідних заходів на практиці.

Юридичне регулювання безпеки дорожнього руху також не є достатньо уніфікованим і ефективним. Нерідко правові акти не містять чітких норм щодо відповідальності, контролю та механізмів реалізації прав і обов'язків учасників дорожнього руху. Це призводить до прогалин у законодавстві та труднощів у притягненні до відповідальності порушників правил, а також до обмеженої ефективності контролюючих органів.

Важливою проблемою є відсутність інтегрованого міжгалузевого підходу до формування політики у сфері безпеки дорожнього руху. Кожен із законодавчих актів чи то про автомобільний транспорт, чи про дорожній рух, висвітлює поняття безпеки з окремої перспективи: технічної, організаційної чи соціальної. Проте відсутність загальної методології призводить до неузгодженості в політиці безпеки, що вимагає комплексної уніфікації норм і принципів на міжвідомчому рівні.

Не менш значущою є проблема недостатньої реалізації освітнього та просвітницького компонентів у сфері безпеки дорожнього руху. Хоча Закон України «Про дорожній рух» формально передбачає необхідність виховання правосвідомої поведінки громадян із раннього віку, на практиці такі заходи часто не мають системного характеру, залишаються епізодичними або не охоплюють усі верстви населення. Як наслідок, рівень правової культури та обізнаності учасників дорожнього руху залишається низьким, що негативно впливає на загальний рівень безпеки на дорогах.

Усі ці чинники свідчать про необхідність удосконалення нормативного підходу до визначення поняття «безпека дорожнього руху» та розробки єдиної доктринальної основи, яка охоплювала б усі ключові елементи – правові, інституційні, інфраструктурні, технічні, освітні та соціальні. Такий підхід дозволив би ефективніше формувати та реалізовувати державну політику у сфері дорожньої безпеки.

Таким чином, визначення поняття «безпека дорожнього руху» стикається з низкою проблем, пов'язаних із узгодженням різних підходів до його трактування та

забезпеченням ефективності правового і організаційного механізму в сфері дорожнього руху. Для досягнення більш чіткої і комплексної реалізації безпеки дорожнього руху в Україні необхідно усунути існуючі правові прогалини, інтегрувати різні аспекти безпеки в єдину систему, а також забезпечити більш ефективну співпрацю між органами влади, підприємствами та громадянами.

З урахуванням аналізу чинного законодавства України, стратегічних документів, нормативно-правових актів та практичного контексту застосування поняття, авторське визначення терміну «безпека дорожнього руху» може бути сформульоване наступним чином. Безпека дорожнього руху – це стан гарантованої захищеності життя, здоров'я, прав і майна учасників дорожнього руху та суспільства в цілому, що забезпечується комплексом правових, організаційно-управлінських, технічних, інфраструктурних, інформаційно-освітніх і соціальних заходів, спрямованих на попередження дорожньо-транспортних пригод, мінімізацію їх наслідків та створення умов для сталого функціонування транспортної системи.

Список використаних джерел

1. Про дорожній рух : Закон України від 30 черв. 1993 р. № 3353-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>.
2. Про автомобільний транспорт : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2344-ІІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 22. Ст. 105.
3. Про правила дорожнього руху : постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовт. 2001 р. № 1306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#Text>.
4. Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025–2027 роках : постанова Кабінету Міністрів України від 27 груд. 2024 р. № 1550. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-2024-%D0%BF#Text>.
5. Про схвалення Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2024 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 жовт. 2020 р. № 1360-р. *Урядовий кур'єр*. 2020. № 214.
6. Джафарова О. В. Дозвільна діяльність органів публічної адміністрації в Україні: питання теорії та практики : монографія. Харків : Діса плюс, 2015. 688 с.
7. Коллер Ю. С., Собакарь А. О. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху : монографія. Київ : Леся, 2015. 204 с.
8. Давидова Н. В. Адміністративно-правове забезпечення пропаганди безпеки дорожнього руху в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Дніпро, 2019. 232 с.
9. Кучеренко О. М. Адміністративна відповідальність за порушення правил дорожнього руху, що спричинило дорожньо-транспортну пригоду : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Дніпро, 2016. 188 с.
10. Скрипа Є. В. Адміністративно-правові засади забезпечення безпеки на автомобільному транспорті : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Дніпро, 2020. 426 с.

References

1. Pro dorozhnii rukh [On Road Traffic]: Zakon Ukrainy vid 30 cherv. 1993 r. № 3353. (1993). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text> [in Ukrainian].
2. Pro avtomobilnyi transport [On Motor Transport]: Zakon Ukrainy vid 5 kvit. 2001 r. № 2344-III. (2001). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 22, 105 [in Ukrainian].
3. Pro pravyla dorozhnoho rukhu [On Road Traffic Rules]: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 10 zhovt. 2001 r. № 1306. (2001). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
4. Pro skhvalennia Natsionalnoi transportnoi stratehii Ukrainy na period do 2030 roku ta zatverdzhennia operatsiinoho planu zakhodiv z yii realizatsii u 2025–2027 rokakh [On Approval of the National Transport Strategy of Ukraine until 2030 and Operational Action Plan for 2025–2027]: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27 hrud. 2024 r. № 1550. (2024). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-2024-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
5. Pro skhvalennia Stratehii pidvyshchennia rinvnia bezpeky dorozhnoho rukhu v Ukraini na period do 2024 roku [On Approval of the Road Traffic Safety Strategy in Ukraine until 2024]: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 21 zhovt. 2020 r. № 1360-r. (2020). *Uriadovyi kurier*, 214 [in Ukrainian].
6. Dzhafarova, O.V. (2015). Dozvilna diialnist orhaniv publichnoi administratsii v Ukraini: pytannia teorii ta praktyky [Permissive activity of public administration bodies in Ukraine: theoretical and practical issues]. Monohrafiia Kharkiv: Disa plus [in Ukrainian].
7. Koller, Yu.S., & Sobakar, A.O. (2015). Administratyvna vidpovidalnist za pravoporushennia u sferi bezpeky dorozhnoho rukhu [Administrative responsibility for offenses in the field of road traffic safety]: Monohrafiia. Kyiv: MP Lesia [in Ukrainian].
8. Davydova, N.V. (2019). Administratyvno-pravove zabezpechennia propahandy bezpeky dorozhnoho rukhu v Ukraini [Administrative and legal support of road traffic safety promotion in Ukraine]. *Candidate's thesis*. Dnipro [in Ukrainian].

9. Kucherenko, O.M. (2016). Administratyvna vidpovidalnist za porushennia pravyl dorozhnoho rukhu, shcho sprychynulo dorozhno-transportnu prygodu [Administrative responsibility for violation of traffic rules that caused a road accident]. *Candidate's thesis*. Dnipro [in Ukrainian].

10. Skrypa, Ye.V. (2020). Administratyvno-pravovi zasady zabezpechennia bezpeky na avtomobilnomu transporti [Administrative and legal principles of ensuring safety in motor transport]. *Doctor's thesis*. Dnipro [in Ukrainian].

Levishchenko Dmytro,

Postgraduate Student

(Scientific Institute of Public Law, Kyiv)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-7475-4646>

PROBLEM ASPECTS OF DEFINITION «ROAD SAFETY»

The article examines the concept of «road safety» as a complex, interdisciplinary socio-legal phenomenon, which is important for ensuring national security, preserving the life and health of citizens, the effective functioning of the transport system and socio-economic stability in Ukraine.

The relevance of the topic is due to the increase in the level of accident on highways, despite the adopted state measures and regulations in this area. At the Center of the Research – Analysis of the content of the concept of «road safety» through the lens of legal definitions, scientific approaches and functional characteristics.

The structural components of this term are revealed: «Safety» as a state of protection from threats and «traffic» as a complex of social relations that arise in the process of movement.

The legislative framework, in particular the provisions of the Laws of Ukraine «On Road» and «On Road Traffic», traffic rules, strategies for improving the level of road safety, and the National Transport Strategy of Ukraine are analyzed.

The article outlines conceptual approaches to defining the concept of domestic scientists, identifies the main directions of its scientific interpretation. In addition, it is stated that the problems of defining the concept of «road safety» are related to its versatility, the variety of interpretations in normative legal acts, fuzzy infrastructure and technological components, the lack of unified legal regulation and integrated inter-industry approach, as well as the implementation of educational measures.

The author proposes his own interpretation of the definition of «Road Safety» as a state of organization of the road system, which provides reduction or prevention of threats to life, health and property of traffic participants, as well as minimizing the negative impact on society and the environment. It is generalized that road safety is a complex concept that covers legal, technical, organizational, social and information and educational components.

Key words: traffic safety, traffic, transport system, legal regulation, national security, state policy, road accident, regulatory support, traffic participants.

Дата першого надходження статті до видання: 28.11.2025

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.12.2025

Дата публікації (оприлюднення) статті: 31.12.2025